

Utenriksdepartementet
v/Ass Utenriksråd
Postboks 8114 Dep

Arkivkode/ File no:

Vår ref./ Our ref.:
1600103-132

Deres/ Dykkar ref./ Your ref.:

Vår saksbeh./ Enquiries:
Jan-Petter HoltedahlKopi til:
Avdeling for økonomi og utvikling, UD
Regionavdelingen, UD
Direktøren, Norad

Dato/ Date:

15.11.2016

Oversendelsesnotat: Country Evaluation Briefs – Rapport 6-8.2016

Evalueringsavdelingen arbeider med å utvikle en ny publikasjonsserie som vi kaller "Country Evaluation Briefs (CEBer). I første runde har vi produsert CEBer for Sør-Sudan, Afghanistan og Mosambik. Intensjonen er å lage CEBer for samtlige 12 fokusland.

CEBene for Sør-Sudan, Afghanistan og Mosambik, rapport 6-8.2016 (vedlagt), er utarbeidet av Chr. Michelsens Institutt. De vil bli offentliggjort og presentert på et åpent seminar i Norad onsdag 16. november d.å.

Intensjonen med CEBene er å presentere relevant kunnskap om norske og internasjonale giveres bistandsinnsats i utvalgte norske fokusland. Dette gjøres gjennom å systematisere funn fra eksisterende evalueringer og andre relevante dokumenter publisert i perioden 2010-2016. Disse funnene presenteres i et lett tilgjengelig format. Tiltente brukere av CEBene er de som arbeider med landene i UD-systemet og deres samarbeidspartnere.

Utover utarbeidelsen av CEBene, er målet å skape en voksende database av systematisk innsamlet, relevant, kontekst-spesifikk og lett tilgjengelig informasjon. Dette anses både å ha verdi i seg selv og å bidra til et bredere kunnskapsgrunnlag for utviklingspolitikk og bistandsinnsats, samt å avdekke områder der vi i dag mangler kunnskap.

Oppsummering av funn og lærdommer

Følgende er blant de viktigste funn og konklusjoner som fremkommer i CEBene:

Afghanistan:

Vestlige politiske og militære interesser har stor grad definert bistandsstrømmenes omfang og egenart, noe som har ført til at konvensjonelle kriterier for bistand – herunder myndighetenes absorpsjonskapasitet – langt på vei har blitt oversett. I enkelte områder dikterte militære hensyn bruken av bistand også lokalt. Bistandsinnsatsen har i begrenset grad dokumentert effekter innen fattigdomsreduksjon, likestilling og bærekraft. Fra et svært svakt utgangspunkt ble det likevel oppnådd betydelige resultater, særlig mht. tjenesteytelser innen utdanning og helse. Myndighetene led etter flere års bistand fremdeles av betydelig bistandsavhengighet.

Sør-Sudan:

Det internasjonale samfunn i Sør-Sudan har i første rekke vært opptatt av å stabilisere situasjonen i landet, samt å sikre beskyttelse og bistand til et økende antall mennesker i landet. Bistandsprogrammer i landet hadde fire hovedsvakheter i perioden som er undersøkt: Giversamfunnet manglet en overordnet strategisk plan for gjenreisning og utvikling, både mht. samarbeid med regjeringen og giverne imellom. Diplomater, politikere og utviklingsaktører samarbeidet ikke godt nok. Giverprogrammer, selv innen forsoning, tok i for liten grad hensyn til den politiske

konteksten. Givernes visjon for landet avvek ofte fra nasjonale og lokale aktørers. Tregheten som preget mange giverfond, førte til at mange givere valgte andre kanaler for bistanden, og bidro dermed til bistandsfragmentering.

Mosambik:

Førti års bistand til Mosambik har bidratt til høy makroøkonomisk vekst, utvikling av nasjonale institusjoner og delsuksesser i sosiale sektorer, men ikke i vesentlig grad til fattigdomsreduksjon utover en begrenset «peace dividend» like etter borgerkrigens avslutning.

Evalueringsavdelingens vurdering

Vår vurdering er at konsulenten har utført et grundig arbeid med å velge ut dokumenter, samt hente ut, sammenstille og presentere funn fra evalueringer og andre relevante dokumenter. Teamets sammensetning, med inngående landkompetanse for hvert av de undersøkte landene, har bidratt til at innholdet i de tre CEBene er både relevant og interessant. Vi mener videre at funnene som er presentert, i all hovedsak gir et representativt bilde av det underliggende materialet.

For evalueringsavdelingen er det viktig at CEBene med tilhørende evalueringsportretter (korte sammendrag av de underliggende dokumentene) – skal ha et gjennomgående enhetlig format, først og fremst for å gjøre det lett for leseren å finne frem til og tilegne seg stoffet som presenteres. Et tilleggshensyn er å presentere et gjenkjennelig og attraktivt produkt fra Evalueringsavdelingen, noe vi tror vil kunne fremme interessen for – og bruken av – evalueringer som kunnskapsgrunnlag for politiske beslutninger om norsk og internasjonal bistand.

Det er likevel enkelte forskjeller i måten de tre CEBene velger ut og vektet materialet de bygger på. Dette beror til en viss grad på ulikheter mellom landene og materialet som studeres. F.eks. fremhever CEBene om Afghanistan og Sør-Sudan likestilling, anti-korrupsjon og miljø/klima som tverrgående faktorer (cross-cutting issues), mens CEBen om Mosambik ser på likestilling, anti-korrupsjon og fattigdomsorientering.

Alle de tre CEBene henter frem og viser til funn fra evalueringer og andre relevante dokumenter. I tråd med oppdraget viser CEBene også til saksområder der det mangler underliggende materiale, eller der dette anses å være utilstrekkelig. Disse kommentarene fremkommer først og fremst i hvert enkelt sluttkapittel («Lessons learnt» i de respektive CEBene), men også i noen grad i kapitlet om kontekst.

Vi har lagt stor vekt på å skape et produkt som svarer til brukernes behov. I tråd med dette ble det tidlig nedsatt en referansegruppe med representanter fra UD, Norad og berørte ambassader. Et sentralt råd fra referansegruppen var at CEBene, særlig i de respektive sluttkapitlene, et stykke på vei burde frigjøre seg fra og kommentere de underliggende evalueringsrapportene, samt sette disse inn i en overordnet ramme innen de aktuelle landene. Dette er gjort i alle de tre CEBene. Mosambik-briefen går likevel lenger i en slik retning enn de to andre, først og fremst mht. fremhevelsen av fattigdomsorientering som hovedtema gjennom store deler av rapporten.

Selv om oppdragsbeskrivelsens formål er å fremskaffe kunnskap om bistandsinnsatsen i de aktuelle fokuslandene i form av funn fra det underliggende evalueringsmaterialet, har konsulenten i noen grad også presentert sine egne anbefalinger om fremtidig opptreden i de respektive landene. Selv om disse kan være nyttige, er disse ikke ment å skulle være førende for brukerne. For Evalueringsavdelingen er det vesentlige at kunnskapen som frembringes og diskuteres i CEBene, inngår i og kommer til anvendelse i det daglige arbeidet som gjøres knyttet til bistand og utvikling i disse landene.

Evalueringsavdelingens anbefaling

På bakgrunn av CEBene har vi følgende anbefalinger:

1. At fremtidig planlegging, innretning og forvaltning av norsk bistand til de aktuelle landene viser til og bygger på de funnene som fremkommer i CEBene.
2. At CEBene viderefremmes til norske samarbeidspartnere i bistandsarbeidet til de tre landene.
3. At UD gir tilbakemelding i form av konkrete råd om form og innhold i CEBene, slik at dette kan tas hensyn til i Evalueringsavdelingens videre arbeid med å presentere evalueringsbasert kunnskap om fokusland.

Per Øyvind Bastøe
Evalueringsdirektør

Jan-Petter Høltedahl
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur.